

PUTOVÁNÍ KAMBODŽSKO - THAJSKÉ

T.M.

PUTOVÁNÍ KAMBODŽSKO - THAJSKÉ
(drobná textová imprese č. 4)

© T.M., 2017

12.2. Budapešť

Připravuji se svědomitě na svoji funkci dokumentaristy a přirozené oběti, na což jsem zvyklý už z Indie - pořizuji si tedy novou outdoorovou fotovýbavu, když už jedem do těch moker a vlhk, a také nějaké drobnosti pro děcka, které, jak brzy zjišťuji, jsem stejně zapomněl doma, doočkovávám propadlý tyfus, sleduji namátkou klasické předcestovní jobovky v tisku, ale nic, to je podezřelé, snad jen to, že loni v říjnu zemřel v Thajsku král Adundét, nejdéle vládnoucí panovník na světě, byl u moci sedmdesát let, jeho syn, následník trůnu Maha Vajiralongkorn je trochu vyšinutý podivín a do funkce se moc nehrne, raději paří v barech s prostitutkami, polepuje se tetováním ze žvýkaček, jmenoval svého pudla Fufu maršálem letectva, ale nakonec proč ne, Caligula taky zvolil svého koně Incitata senátorem, takže takové a podobné drby kolují v tisku, zajímavé. Kambodža nefiguruje ve zprávách vůbec. Ubytováváme se na hotelu v Budapešti a jdeme na pivo, černá šestnáctka za 900 forintů nám trochu pohnula maďarským rozpočtem, hospoda je těsná malá místnost s výčepem, půlce jedné stěny vévodí mohutné modré dveře s nápisem mosdó, tj. záchod, tak už znám dvě maďarská slovíčka, mosdó a z dřívější doby kúkor, dalekohled. Důležité a k životu dostačující.

13.2. Budapešť, Dubai

Odlétáme z Budapešti směr Dubai, máme čas na přestup do Bangkoku od půlnoci do rána, luxusně vybavené letiště, zrcadla a všudypřítomný kovový lesk, bereme taxík a odjíždíme do centra, je to sice moderní, precizní, ale také poněkud sterilní město, myslím, že těch pár hodin tady strávených bude stačit, na nesnobskou dovolenou bych to určitě nedoporučil, vystupujeme u nejvyšší budovy světa, 828 metrů vysokého mrakodrapu Burj Khalifa, v noci působí slušně scifisticky, no tak jo, dobrý, беру на милость, bohužel je

touto dobou už zavřená vyhlídková plošina ve 124. patře, ve výšce 452 metrů, tak třeba někdy příště, přejíždíme do čtvrti Dubai Marina, přístavu pro luxusní jachty, na vodě se tedy povinně sem tam nějaké to plavidlo pohupuje tmou, všudypřítomné, kýčovitě nasvětlené palmy blikají všemi barvami, čekal jsem větší odvaz, jakýsi místní friend, postávající před rudě nasvětleným barem nás podle řeči odhaduje na rusáky, to je jakési proslovanské prokletí, už neandrtálci prý, podle jakési podivné vědecké teorie, mluvili rusky a nazývali se veselí rusiči (*pozn.: přišel s tím doc. Valerij Alexejevič Čudinov, člen Ruské akademie přírodních věd, doktor věd a zakladatel archeoniky, no to mě po...*), už mi dochází, koho mi ten současný nejvyšší rusič připomíná, nízké čelo, nadměrně vyvinuté čelisti, opo-rysy jasné; posedíme chvíli na lavičkách, dáme zdravotního panáka slivovice a vracíme se zpátky na letiště. K proslulé plachetnici Burj al-Arab, pro změnu nejluxusnějšímu hotelu světa, jsme už nejeli, stačilo superlativ a já mám stejně vizuálně raději bambusovou chatrč v džungli.

14.2. Bangkok

Přelétáme do thajského Bangkoku, délka letu šest hodin, vytiskl jsem si na cestu malý slovníček nejzákladnějších

khmérských výrazů, prosím, děkuji, nashledanou, rýže, nudle, Khmérové, jízlivý pokus o vtip, neumí ani do desíti napočítat, číslovky mají jen do pěti, a pak pokračují 5+1, 5+2, 5+3, etc..., tady vzor pro začínající khmerology: 1 - មួយ (muj), 2 - ពីរ (pí), 3 - បី (bai), 4 - បួន (bun), 5 - ប្រាំ (pram), 6 - ប្រាំមួយ (pram muj), 7 - ប្រាំពីរ (pram pí), 8 - ប្រាំបី (pram bai), 9 - ប្រាំបួន (pram bun). A deset: ដប់ (dap). ពីរពាន់ដប់ប្រាំពីរ = pí pun dap pram pí. Prostě 2017. Konec chaosu. Hledám v palubním přehrávači nějakou muziku, je tu překvapivě solidní výběr, stylové Holiday in Cambodia od Dead Kennedys nenacházím a tak usínám u jedničky King Crimson, proč ne... Přistáváme, je i s časovým posunem šest hodin večerních, krátké odbavení, je už tma, brzy se tady stmívá, jízda prvním tuk-tukem, zdejší motorizovanou rikšou, k hotelu, stylové ubytování v China Townu a rychle do ulic, do toho hektického ruchu a shonu na večeri, objednáváme si na ulici nějaká masa se smaženými nudlemi a zeleninou, první zkušenost s hůlkami, moc to nejde, ale naštěstí je k dispozici i vidlička, chuťové buňky dostávají iniciační přísun zdejší oblíbené chuti, tj. první vjem sladký, druhý pikantní, med a chili. Cukr a bič. Únava, spát. Popkunka.

15.2. Bangkok, Siem Reap

Celé dopoledne máme vyhrazené Bangkoku, tuk-tukem se vydáváme do skvělého chrámu Wat Pho s ležícím zlatým Buddhou, je dlouhý 46 metrů a nejde odnikud vyfotit celý, a navíc vykukující turistické hlavy stejně znečišťují každý záběr, zpátky k hotelu se vydáváme pěšky spleť tržnic čínské čtvrti a zkušeně se po hodině chůze vynořujeme před naším hotelem, orientační smysl funguje, zajedeme si výtahem na střechu budovy s barem a bazénem, je odsud skvělý výhled na celé město a pivo za 160 bahtů, víc jak kilo českých za malý lahváč, tak si nedej. Jdeme přes ulici do místní polívkárny na oběd, dal jsem si černé kuře; černé maso, černé kosti, prostě vývar z netopýra, v ústech přijatelné, jen meziprstní blána chutná trochu divně, koženkovitě, i když to vlastně nedokážu posoudit, protože koženku jsem nikdy nejedl, každopádně jsem si tu specifickou chuť držel v krku až do večera, potom už bleskový přelet do kambodžského Siem Reapu, raketový vzlet, raketová večeře, vypisujeme vstupní formuláře, pak silné turbulence, rychlý sešup, dosed na ranvej a o to delší čekání v imigrační zóně, řada se nekonečně vleče, platíme 30 dolarů za vízum a do další lajny, moje zatím čistotou vonící tričko je lákadlem pro malarijní insekty, hmyzy, zabívám prvního i druhého komára v letu, dobrý začátek, dostávám se konečně k pultíku zasmušilého úředníka, snímá mi otisky rukou i nohou, dokonalost sama. A pak už volnost. Z letiště k našemu guesthousu jedeme dopravním prostředkem nového typu, malý motocykl táhne tuk-tukový návěs, ale celkem to šlape, ubytováváme se a povečeříme v místní příjemné hospůdce, 28 stupňů, kdeže ty domácí mrazy jsou, připadá mi to Česko jakési nereálné, přirozeně nereálné, vyrážíme do zdejší vyhlášené Pub Street, z barů duní taneční muzika, lasery blikají, turisti se motají, sedáme k prvnímu přívěsu s nápoji, vyhlášený zdejší sunset, západ slunce, už nestíháme, tak aspoň 3x Siem Reap Sunset s ginem, koktejl, grády zvyšujeme přidáním domácí slivovice, ochutnává i číšník, kopne do sebe bez varování velkého panáka a pak už způsobně sedí a tváří se, že mu chutná, jsou tady prostě slušně vychovaní, ještě

jedna runda, není tady žádná toaleta, tak odcházím do temné postranní uličky, leží tu stará pohozená mísa, takže jsem vlastně na wc, estét, jen kolem nohou mi běhá místní nervózní potkan. Zkázu jsme dokončili v dalším baru zdejším pivem, nějak se v té Kambodži paří...

16.2. Siem Reap

Na ráno máme domluvený tuk-tuk k našemu prvnímu khméřskému templu, vydáváme se na 57 kilometrů drkocavé jízdy k Beng Malea, v půlce volíme odbočku polní cestou, nechceme jet po silnici, je tu hustý provoz a smrad z nákladňáků, cesta probíhá v oblacích vysušeného oranžového prachu, je všude, hliněná cesta plná výmolů, děr menších, větších i největších, projíždíme klasickými kambodžskými vesničkami, mezi palmami, na vyprahlých loukách, se pasou vyzáblé bílé krávy s velbloudím hrbem, podél cesty stojí domy se specifickou architekturou, dřevěná stavení na několika vysokých muřích nohách, pod domem je stín a stín je tady vzácná komodita, v šeru probíhá veškerý rodinný život, stůl, židle, hamaky, televize, děti i dospělí se tu mísí se slepicemi, prasaty a psy, vše se odehrává v tomto mikroprostoru, praní, vaření a bůhví co ještě, zastavujeme, dáme kokosy a něco k pití, obsluhují tu malá děcka, kontrolovaná zpovzdálí

dospělými, vstupujeme do rozlehlého komplexu Beng Malea, jednoho z nejtajemnějších chrámů Angkoru, dodnes není jasné kdo, proč a kdy tyto budovy vystavěl, vše je nádherně zchátralé a pohlcené džunglí, labyrint budov a poházených opracovaných kamenných kvádrů, zbytky zdí prorostlé silnými kořeny a vysokými stromy, hodně mystická záležitost, je tu jen pár lidí, celý chrám stojí mimo turistickou trasu, panuje vedro a těžké dusno, vzduch se ani nehne, malí kluci hrají na udusané hliněné cestě jakousi hru o prachy, chci je vyfotit, natahují ruce, *one dollar*, tři kluci, tři dolary, škola ne, kšefty jo, nepodpořím, nefotím, odcházím. Vracíme se k tukům hezkou vesnicí, chvíli pozoruji ženskou, která v ošatkách přenáší bahno z jedné obří kaluže do druhé obří kaluže, smysl této činnosti mi uniká, u cesty uvázaná nervózní sviňka je tak obalená šedým prachem, že působí jako vytesaná z kamene, oživlý reliéf z Beng Malea... Návrat volíme po hlavní silnici, máme rychlé tukaře a tak to sviští, doprava s ubývajícím sluncem houstne, všichni se vrací z polí, skútry, skútry, mopedy, podivná vozítka, táhnoucí těžké náklady, obrovské motory, řemeny bez krytů, působí to až postapokalypticky v záři té zapadající rudé koule. Jdeme se ještě projít do městečka, dnes žádný Pub Street, stačilo, na

tržnici pojíme dle chuti, někdo pečené holoubátko, někdo grilované kuřecí žaludky a smažené drobné rybky s dlouhými zubatými tlamičkami a vykulenýma očima, namáčíme si je do pikantní omáčky a polykáme celé, je to spešl, feferonku nechtíc zapíjím slivovicí a kulím oči jak ty nebohé rybky v sáčku. Vracíme se do našeho guesthousu, přecházíme ulice změtí skútrů a tuk-tuků a spát, zítra vstáváme brzy, máme v plánu východ slunce nad vodní nádrží Sra Srang, holt romantici, pro mě téměř novinka, západů jsem zažil hodně, ale východ...

17.2. Siem Reap

Ráno v pět hodin, v plném počtu, u dvou tuků, dnes to bude dlouhý den, sunrise tedy poprvé, ale zkušenost na celý zbývajíc život, posedáváme na kamenných schodech Sra Srangu, mezi hadími skulpturami, vyjde slunce a je vedro, toť vše, asi nejzajímavější z celého východu byl chlapík, co vylezl za dvě sekundy na vysokou palmu, něco tam ořezal, slezl dolů a se stoickým výrazem odešel volným krokem za svým jednoduchým životním posláním, jako dvojku bych bral jiného borce, který ještě za tmy zabral na schodech nejvýhodnější polohu ke sledování sluníčka, po pěti minutách usnul a vzbudil se až ve chvíli, kdy už to pařilo jak o život, trojka

v tomto pomyslném žebříčku je cena 4 dolary za dvě míchaná vejíčka s malou bagetou k snídani, dobrej kšeft, což o to. Máme koupené lístky na prohlídku všech místních templů, před čtrnácti dny podražily z 20 dolarů na dolarů sedmatřicet, v řadě přede mnou stojí chlapík s jedním dlouhým čínským šedivým vousem, pučícím poněkud nesymetricky těsně pod jeho levým ústním koutkem, čaroděj ze země Koz. Jako první navštívujeme Ta Prohm, poránu ještě minimum turistů i relativně minimum °C, skvělá khmerská architektura, vystajlovaná všudypřítomnými kořeny stromů, působí až nadpřirozeně, perfektní ukázka střetu přírody a těžké kamenické práce, samozřejmě příroda suverénně vítězí, a tak je to správně. Ok. Přejíždíme na Bayon, ohromný kopec opracovaných kamenných kvádrů, sestavených do tvaru lidských obličejů, 54 věží, 216 obrovských obličejů se zvláštním tajuplným úsměvem, procházíme úzkými chodbičkami a příkrými schodišti, bohužel s přibývajícím časem se zvyšuje nejen teplota, ale i počet turistů, především obtloustlých čínských kobylek, hlučných, neusměvavých, neuhýbajících nájezdníků, kteří v obrovských počtech vystrkují hlavy ze všech otvorů a škvír, nakonec najdeme klidný koutek, bokem turistů a ve stínu, můžeme si konečně v klidu vychutnat a vstřebat ten úžasný Bayon, pro mě zatím jasně no. 1. V sousedství chrámu probíhá nějaká V.I.P. mše, obklíčená policajtama v nesympatických uniformách, mě jsou ale vlastně všechny uniformy nesympatické, vytahuji foťák, bohužel tato činnost je nám nekompromisně nedoporučena. A jedeme dál, čeká nás chrám z chrámů nejproslulejších, Angkor Wat, teplota graduje, počty splavených turistů gradují, něco mezi Karlovým mostem, jordánskou Petrou, mexickým Chichén Itzá, turisti, turisti, osobní zóna nebezpečně narušena, u vstupu na hlavní věž se kroutí stometrová fronta, to ne, výhled tedy oželíme, tak si jen vyfotím masu vedrem otupělých tváří, aby tu alespoň k něčemu byly, a jdeme pryč, ale chrám je samozřejmě, jak jinak, nádherný!! Naši na tento den osobní tuktukáři už čekají a převážejí nás na Preah Khan, po všem tom hemžení najednou klid, ticho, decentní zvuky

džungle a místní hudebník, vydrnkávající na jakýsi strunný nástroj své tak odlišné hudební motivy, přecházíme po mostě nad vodní nádrží, okraje jsou vyzdobeny vytesaným motivem *Kvedlání Mléčného oceánu*, většinu figur někdo ukradl hlavy, bludiště chodeb je vyzdobeno nádhernými reliéfy, dotknu se dlaní jednoho vytesaného obličeje, polkne mi ruku a dlouho nepustí, jen si nejsem jist, jestli mi dobil energii nebo ji vysál, chrám spojuje dvě náboženství, mahájánový buddhismus s hinduismem, je to na té úžasné výzdobě znát. Při odchodu z Preah Khan se zastavujeme u rozlehlé bažinaté plochy, šedobílá voda s trčícími černými zbytky stromů, dusivá romantika na způsob klasického francouzského romantismu 18. století, rozhodně ne romantika ve stylu současných romantických telenovel, hororový nádech umocňuje nedaleko stojící opuštěný skútr, z jehož košíku trčí lidská ruka s okousanými nehty, naskakuje mi husí kůže, fotím a zbystra odcházím, nohy mám poštipané od komárů a to jsem se poctivě stříkal antisprejem značky Predátor, nejsem predátor, jsem oběť, malárie má inkubační dobu 14 dní, to stihnu. Úplně na závěr, když už ranní východ, tak i večerní západ, odjíždíme k poslednímu templu Pre Rup v podobě pyramidové chrámové hory s pěti věžemi, název znamená „obrácení těla“ a odkazuje

na jakousi tradiční metodu kremace, lezeme nahoru po příkrých schodech, připomínajících mayské pyramidy, vrchní terasa je obsazena sedící masou, čekající až zapadne ten dnešní tyran (bráno s nadsázkou, ale pralo to dnes drsně), bliknu a odcházíme, nečekáme, na jeden den už bylo těch východů a západů až až. Večer jdeme do ulic, hledáme zdejší vyhlášenou CUKRÁRNU, po druhém marném kolečku podnik nikde, vzdáváme to a sedáme do hospody s točeným... Dlouhý den značí brzkou noc, což se samozřejmě nenaplní.

18.2. Phnom Penh

Ráno nás čeká první kambodžský přesun do 310 kilometrů vzdáleného Phnom Penhu, hlavního města, cesta by měla trvat asi šest hodin, jedeme minibusem zdejší Pošty, cesta odsejpá, sleduji krajinu, absolutní rovina, palmy rozeseté ve velkých rozestupech působí výtvarně zajímavě, bůvoli majestátně postávají v bahnitých jezírkách, spíš velkých loužích, projíždíme kolem havárky dvou skútrů před místní školou, nebude to naštěstí žádná hrůza, zastavujeme na drobné občerstvení, hovězí povařeně s chili a ananasem, zase ta zdejší tradiční chuť, nasládlá, ostrá, perfektní kombinace, v buse je dokonce wi-fi, to bych tedy v Kambodži fakt nečekal, vyřizuji za jízdy nějaké kontakty s domovem, sladkým domovem (vtip), přijíždíme do Phnom Penhu, řidič cestu zmáknul za nějaké čtyři hodinky, vrhá se na nás tlupa zdivočelých tuktukářů, mezi kterými se motají nahatá prťata, odmítáme odvoz, sedáme na kafe, a pak už tedy Phnom Penh, úprkem prk, hmmm, jdeme pěšky po kolonádě podél řeky Tonle Sap, bahnité, špinavé, s koupajícími se dětmi, je to tu vůbec zaplněno podivnými výjevy, na chodníku polehávající matky se svými malými potomky, prodavači vrabců, tančící disco-babičky & jeden tloušťík, malomocnej natahuje ruku stejně jako ještě téměř kojeneček na zádech svého jen o něco staršího bráchy, zřejmě dědičná pudová záležitost, bílý xicht, odvádějící si neznámo kam malou holčinu, ubytováváme se

v úplně novém hotelu, otvírám ledničku a na zem vypadne láhev piva, sklo se tříští a tak si hned na úvod vytřu podlahu, pořádek musí být, dobrý start. Vyrážíme na promenádu, Tonle Sap se kousek odsud vlévá do Mekongu, jeden bizarní výjev střídá druhý, jakýsi téměř černobílý groteskní film mi běží před očima, tím to nechci zlehčovat nebo dehonestovat, je to prostě jen poněkud odlišný životní styl, stejně mě ten stále zdokonalovaný domácí (český) systém zákazů a příkazů sere, tady je to chudší, *but absolutely free*, občas v hodně primitivní podobě, na což bych si už nezvykl, i když si tím samozřejmě protiřečím.

Skútry, skútry, skútry.

Skútry, skútry, skútry.

To je charakteristika Phnom Penhu. Kupujeme sáček pražených kobylek, skvěle - překvapivě - sladkopikantně ochucených, vyrážíme na večerní tržnici, na velkém prostranství, vystlaném koberci, probíhá permanentní piknik, sedáme, kobylky zajídám grilovanými olihněmi, skvělý jídelníček. Den končíme posezením na terase hotelu, dvanácté patro, pěkný výhled na noční osvětlené město s koktejlem v ruce.

19.2. Phnom Penh

Poránu vyrazíme na návštěvu chrámu Wat Ounalom, je to pěšky kousek od našeho hotelu, uchovávají tady Buddhovu řasu, asi milióntou řasu z dalšího tisíce chrámů, vetchý mnich vede modlitbu, staří poslouchají, mladí hrají znuděně na tabletech své Minecrafty, Overwatche a Assassiny, přecházíme do Royal Palace of Cambodia, Královského paláce, vládne zde Preah Karuna Preah Bat Samdech Preah Baromneath Norodom Sihamoni, jediný král na světě, co mluví plynule česky, řekl bych jediný král, který vůbec tuší, co je Česko, J. si musí zakoupit apartní plátáky za tři dolary, aby mohla být vpuštěna dovnitř, procházíme výstavními prostorami s pozlacenými chrámy, potkávám různolící figuru v zářících bílých teniskách a bílých ponožkách do ½ lýtek, typický český turistický outfit, ale Norodom Sihamoni to nejspíš není. Tuk-tukem přejíždíme k Tuol Slengu a tak přidávám trochu nedávné blbé historie: v sedmdesátých letech v Kambodži vládnul bolševický partizán Pol Pot, v českém překladu nejspíš Ko Kot, opravdové lidské hovado, které nechalo vyvraždit přes dva miliony obyčejných Kambodžanů, zlikvidoval (nejen) veškerou inteligenci, když se začal navážet do sousedních vietnamských komoušů, tak s ním udělali krátký proces, po brutální orwellovské sci-fi tady už není ani památky, jako upomínka na genocidu tu zůstávají jen tzv. Killing Fields a věznice S-21, Tuol Sleng, stará škola uprostřed obyčejné zástavby, překopaná na soukromý koncentrák, obehnaná několika řadami ostnatého drátu, z šestnácti tisíc uvězněných přežilo jen dvanáct vězňů a víc o tom už nechci vědět, S., L. a J. jdou dovnitř, já to nedávám a tak se jdu projít po okolních uličkách, míjejí mne rudé autobusy s bílými nápisy Killing Fields Tour, výpravy za násilím, sedám si na kafe a pívko do baru ve stínu Tuol Slengu, i v té kavárně je cítit extrémně negativní energie, vyzařující z tohoto objektu... Jdeme ještě navštívit zdejší market Psah Thmei, třetí největší asijskou tržnici, vládne tu ten správný poctivý chaos a nenápadně řízená anarchie, provedeme nějaké drobné nákupy, je to někdy docela zmatek

s placením, berou tu dolary, kurz je 1000 rielů za ¼ dolaru, občas vrací v té, občas v oné měně, případně v kombinaci měn obou, ale pocit, že by nás chtěl někdo natáhnout tady opravdu nemám a rád jim věřím, navštívíme poslední buddhistický chrám, potkáváme obstarožní bílé seladony, ruku v ruce s mladičkými ženštinami, sex turistika tu opravdu kvete.

20.2. Kampot

Ráno se přesouváme do Kampotu, poklidného městečka nad stejnojmennou řekou, se zachovalou francouzskou koloniální architekturou, oblíbeného místa alternativců všeho ražení, ubytováváme se dál od civilizace, v dřevěných chatrčích nad řekou, po upoceném přesunu jdeme hned do plavek a do vody, je překvapivě čistá, oproti Mekongu až průzračně čistá, s mírným proudem, vytéká z nedalekého jezera Kamchay Dam a vlévá se do ještě bližšího moře, lehce poobědváme a vyrážíme tukem do městečka, z každého koutu tu vyzařuje taková ta *light my fire* atmosféra, je vedro a žízeň, hned v druhé uličce narážíme na poetry bar Kama, u vstupu do výčepu je vyobrazen Charles Bukowski a citát „*Poetry is what happens when nothing else can*“, žízeň nás dostihla na

správném místě, objednáváme pivo, hospoda je uvnitř vyzdobena starými deskami, elpíčky, a plakáty a portréty Burroughse, Kerouaca, Dylana, Hendrixe, součástí je i galerie, jede tu z repráků lehce „soft“ překopaný hard rock, i nějaká ta postarší mánička s krýglem piva by tu byla, moc příjemné místo v té Kambodži. Při návratu z města na nás z jedné hospůdky, Rusty Keyhole, pokyvuje starší hipík, klasik, přisedáme na krátký pokec, je to amík, který už čtyři roky žije v Kampotu, má povědomí o Čechách i Moravě (!), není žádnéj donaldista, vyzařuje z něj klid a vyrovnanost, má rád pivo a vůbec... Usínáme pod moskytiérou, v noci mě probudí podivný rachot, zní to jako letka nepřátelských vrtulníků v akci, netuším potmě co se děje, ráno se vše vysvětlí, byl to jen projíždějící nákladní vlak na nedalekém mostě nad řekou. Dobrý.

21.2. Kampot, Kep

Vstáváme brzo ráno, po řece se vrací z lovu flotila rybářských lodí, vychází slunce, nevím jestli je to příjemný impresionistický výjev nebo spíš kýč jako prase, posnídáme a vyrážíme tuk-tukem po okolí města, zastavujeme u solných polí, výtvarně nádherný pohled, ale brutální dřina, bosí lidé

v solném roztoku vytvářejí hráběmi z odpařené vody malé pyramidy, nakládají je do nůšů o váze 50 – 70 kilo, to asi podle pohlaví, dělají tu i ženské, svůj náklad odnášejí do skladu, fofrem, v tom drsném pařáku, odbočujeme na prašnou cestu k jakémusi skalnímu templu, projíždíme znovu těmi typickými vesničkami, vše je zase pokryto tlustou vrstvou rudého prachu, budovy, modlitebny, lidi, vepři, bílé krávy i drobné akční rychloslípky, zastavujeme u jediného skalního masivu v okolí, stoupáme po prudkých schodech a pak sestupujeme do jeskyně, ze stropu visí tlustý stalaktit, obestavený drobnou svatyní, vidím poprvé uctívat něco podobného, ale proč ne, vlastně je mi to hodně sympatické, primitivistické, projíždíme kolem Secret Lake, jezera tajemství, nic tajemného nevidím, ani nás nepotkalo, pokud nepočítám, že jsem za jízdy zadřímnul v tuku a nevyhlítl do silničního prachu, přijíždíme na pepřovou plantáž, nejspíš moc dobréj zdejší byznys, vidím poprvé pěstování pepře a fakt má grády, u vchodu do prodejny číhá had, ve střehu, obcházíme obloukem, dokonce i obsluha shopu, přivolávají místního zaklánače a ve vteřině je po adrenalinu, kampotský pepř patří údajně k světově nejlepším, tak něco pokupujeme, žízeň, zastavujeme u zapadlého vesnického baru na colu a pivo, hospoda na mítince, dobréj obchod jsme v šesti udělali, podle úsměvů odhaduji tak týdenní tržbu, a přijíždíme do Kepu, domluvená loďka nás odváží na Rabbit Island, Králičí ostrov, míjíme se u mola s lodí plnou oranžových buddhistických mníšků, malých mniších školáků, ostrov, moře, palmy, zastrčené plážičky, ve vodě korály a velké oranžovo-modré hvězdice s ostrými trny, což brzy poznává S. na své patě, na pahorku nad pláží se tyčí žlutý bagr zn. UNEX, vzpomínka na moje mladá konstruktérská (ale ne budovatelská) léta, kouzelné zátiší s palmami a bagrem, naštěstí stroje svoji destruktivní činnost spustí až při našem odchodu. Po cestě z ostrova zjišťuji, že jsem ztratil plavky, zůstaly viset na palmě v zálivu, od zítřka už máme v plánu především válení na ostrově Koh Rong, intelektuálně řečeno relax, ostrov to není příliš turisticky profláklý, ale určitě ne opuštěný, plavky nejspíš budou chybět.

Pojíme na tržnici ryby a kalamáry, a pomalu se přesouváme do našich budek nad řekou, sleduji znovu hlučný přejezd vlaku, s plechovkou piva v ruce to působí skvěle, teatrálně doplněno blesky nad nedalekými kopci.

22.2. Koh Rong

Východ slunce nad řekou *number two*, opouštíme Kampot, v ranních barech sleduji větší počet prošedivělých pamětníků i pamětnic Woodstocku, a skvělých šedesátek obecně, sympatické místo, přejíždíme poněkud únavným, ztěžka klimatizovaným minibusem, provoz hustý až hustější, řidič, trubadúr, neustále používá klakson a předjíždí zleva i zprava, dokonce na jeden neposlušný moped zařval vztekle *sreisampheng!*, to tady vidím poprvé, cesta rychlolodí na ostrov Koh Rong, fofrem mjíme v moři roztroušené ostrůvky, na jednom z nich zrovna údajně přebývá nějaká ženská jménem Angelina Jolie, nebo tak nějak, vystupujeme na molu, zase to typické vedro a dusno, pláž Coconut Beach je ale nádherná, úžasná, excelentní, s čistým bílým pískem, téměř bez lidí, světlounce tyrkysová barva vody postupně přechází do temnější modré, takhle krásně vybarvené moře zažívám poprvé, to snad nebylo ani v Karibiku, nevím, jestli tady mám vůbec něco fotit, každý zaběr je až brutálně kýčovitý, ne, je to

dobře, fakt ještě jednou opakuji: nádhera... Dostal jsem k zapůjčení plavky model *Mark Spitz, Olympic Games 1972*, ale plaveckou figuru jsem k tomu nenařadil, zbytek dne trávíme ve vodě, prsty na rukou sražené jak malá děcka, varhánky, jídlo a pití zajišťují tři nebo čtyři malé bary, a to stačí, ať to trvá věčně. Při večeři nás majitelka posílá k vodě, resp. do vody, vyskytuje se tady světélkující plankton, takže ještě jednou na pláž, všechny budovy zhasnou světla, nebe čisté, poseté hvězdami, jdeme do vody, při každém pohybu se rozsvítí desítky malých fosforeskujících bodů, mořské světlušky, zachycují se i na těle a pomalu zhasínají, nebe poseté hvězdami, moře poseté hvězdami, jsem to tedy nostalgik, jen co je pravda.

(No to je teda underground, napadá mě několik koprofilních výrazů, kterými bych neutralizoval ten med, ale nenapišu to.)

23.2. Koh Rong

Probouzíme se asi v šest hodin silným deštěm, včerejší nápad se sunrisem tedy padá a ještě na chvíli zalézáme pod moskytiéru a dospíváme ve stylu Jana Karafiáta celý dosavadní průběh, je pořád pod mrakem, ale teplota stejná, po pozdní snídani vylézá slunce a barvy dostávají svůj očekávaný vzhled, jdu do vody, uprostřed koupání přichází další prudký

liják, obrovské kapky dopadají na vodní hladinu a odrážejí se, vystřelují zpět do mraků, zježené moře... Odpoledne se polní cestou vydáváme přes místní kopeček, nějakých patnáct minut chůze to je, do silně autentické rybářské vesničky Daem Thkov, plechové domky stojí nad vodní hladinou na dřevěných kůlech, místní ženské zpracovávají na zápraží krevety, kraby a ryby, chlápci spí v hamakách nebo se vykecávají s lahváčem v ruce, noříme se hlouběji do vesnice s typickým zdejší mumrajem a všudypřítomným bordelem, ale mezi hromadami odpadu všeho druhu chodí lidé čistě oblečení, mladé holky vyoblíkané a namalované jak k discorejdu, hyperaktivní polonahé děcka jsou neustále v pohybu, evidentně jim počítače nechybí, žádné zasmušilé bledé tváře, ošlehané září monitorů nevidět, jen jakýsi místní mladý travolta s paticí stojí uprostřed hloučku vrstevníků, s mobilem na ruční pohon v ruce a pouští mjúzik z youtube, tak bůhví co tady bude za deset let, při odchodu z dědiny uvidíme moderní hospůdku, tak usedneme, vlastní to tu jakási U.K. family, obsluhuje sympatická Kanadanka z Toronta, s piercingem v nose a obočí, pořijeme dvě šestivoltová pívka značky Klang. Večer přichází další tropická bouřka, hromy blesky, dnes bude noc bez planktonu.

24.2. Koh Rong

Volíme válení.

Ostrovní kruhy narušuje jen loď plná členů moskevského cirkusu Gumberto, v dlouhé lajně vypochoďovali na naši Coconut Beach, pod molem rozpohybovali své nářadí, bez diváků a aplausu, vlezli na chvílku do vody, opět způsobně napochodovali na loď a odpluli. Probouzím se na dece na pláži, kolem mne posedávají 4 psi, nevím jestli mě hlídají nebo tuší něco na zub.

Citát, večerní, hospodský: *Celou dobu mi u nohou leží – třínohý pes.*

25.2. Sihanoukville

Tak dnes odjezd z tohoto malého ráje a pro mě také jakési symbolické ukončení cesty, poslední koupačka v tyrkysové vodě, snídaně, balení, sprcha a molo, návrat na pevninu do Sihanoukvillu malou turbolodí, posádka si evidentně užívá své nadvlády nad pasažéry, místy mám pocit, že jde spíš o let než o plavbu, poslední řada je totálně promočená, mladá dvojice na sedačce před námi, nejdřív kluk konejší svoji partnerku, pak zbledne, drží se křečovitě opěradla a jen čekám, kdy vrhne, holka ho utěšuje, to jsou ty džendrismy, pak už se ubytováváme kousek od mola a vyrážíme na oběd, cesta přes celé město na tržnici, stmívá se, trhovci sklízí své zboží a zavírají, tak už nic nepokoupíme, přes město zpět na pláž, potkáváme českého chlapíka, který tu z klasického chladáku s pípou čepuje pivo Lobkowitz, nějaký dobrodruh tu chce dělat obchody, no nevím, sedíme tu sami, jdeme brzy spát, ráno odjíždíme už v 7.30 směr hranice, Bangkok. A Sihanoukville mě moc neuhranul. Usínáme za zvuků další bouřky, poslední noc v Kambodži, škoda.

26.2. Bangkok

Ráno odjezd přistaveným minibusem od hotelu, převezí nás asi 200 metrů a přesedáme do normálního zdejšího

záclonkového busu, za oknem se střídají palmové háje, pepřové plantáže, leknínová jezírka, krásné čisté louky s pasoucími se buvoly, zabordelené a téměř vyliďněné vesničky, v dálce Kardamomové hory, kam se kvůli minám dodnes nedoporučuje chodit, temply a modlitebny, široké řeky s rybářskými domky, moc příjemná krajina, pořizuji si zápisky za jízdy po hrbolaté cestě, រមៀបដែលបានធ្វើអក្សរខ្មែរ, už jsem pochopil, jak vzniklo zdejší khmerské písmo, pak už projíždíme nečekaně kopcovitou krajinou, nahoru, dolů, řidič na zastávkách chladí motor kýblem vody, vypadává klimatizace, saunový svět *Made in Cambodia*, bez možnosti skoku do ledové vody, tak snad aspoň brzdy brzdí, mám totiž pocit, že vůbec nejedeme do kopce, ale pořád jen z kopce, míváme zdejší dopravní značky, černá klikatice v žlutém kosočtverci připomíná jeden trapný český piktogram, tady jsou to ale serpentiny, místo klimy řidič pouští muziku, temné rytmy bubnů duní prostorem trochu zlověstně, nejhlasitěji v jednom obzvlášť vypečeném úseku, napětí je možné vypožorovat i ve tvářích místních, znalých, „*high accident zone*“ hlásí dvě havarovaná černá auta, mladý šofér s trochu vyplašeným pohledem vše bravurně zvládne, na poslední tři kilometry

klimatizace naskočí, tak zastavujeme a rychle ven z busu, do teploučka, 35°C, čekají nás vstupní celní formality, u autobusu nás odchyťává jakýsi „pohraniční“ náhončí, posbírá nám bez řečí pasy, začátečnická chyba, dát doklady z ruky, chlapík vyřídí přednostně vstupní razítka, chce po každém 400 bahtů, nakonec platíme tisíc za všechny, pěkně zkušeně s námi vydrbal, dobře, rychleji přivýdělek pro místní celní polís.

Čeká nás 407 kilometrů do Bangkoku, snědý drajvr minibusu s mohutným práskacím mexickým knírem nás upozorní na nezapnuté pásy a odpichuje to. Osm hodin cesty, řidič, divočák, s potutelným „bye, bye“ vše předjíždí, je to otázka cti, řeže to zákazy nezákazy, jezdí se tady vlevo, tak to občas působí vydrsněle, zastavujeme na jídlo, výborné masové kuličky, jakási sekaná na špejli, a pádíme dál, provoz houstne, stmívá se, řidičův tichý hrdelní smích zní až pekelnicky, přijíždíme do Bangkoku, mexikánec zastavuje a všechny nás vysazuje, konečná, zjišťujeme, že jsme asi 300 metrů od našeho hotelu, dobrá trefa na to, v jak velkém městě se nacházíme, tak to nebyl pekelník, ale anděl s černým knírem. Ubytujeme se, sprcha a za dvacet minut vyrážíme do ulic, kousek odsud je vyhlášená ulice Khao San, poměrně velké

davy pařenichtivých turistů, všehochuť především mé oblíbené vizuality, muzika duní z každého baru, blues, jazzík, reggae, hard core, občas vznikají zvláštní hlukové propletence, sedáme na večeri a originální thajské pivo značky Chang, silný, ale dobrý 0,62 l lahvička, pročítám jídelníček, Tom Khaa, Pad Thai, Tom Yam, Kaeng Khiao Wan, Khao Niao Mamuang, jdu do toho, z kanálu vedle mé nohy vylézá vypasený šváb a poklidně se prochází kolem našeho stolu, je to hospoda *U švába*, ještě ochutnávky u stánků, asi bych v přírodovědném atlase nenašel zvířecí část, která by se tu neškvířila nad rozžhaveným uhlím & hadi, štíři, netopýři, a to doslova...

27.2. Bangkok

Píše se rok 2560. Alespoň podle thajského kalendáře, je to na všech vstupenkách, plakátech i světelných tabulích; vyrážíme na projížďku bangkokým autobusem, tj. lodí po řece Chao Phraya, kolem jejich břehů jsou soustředěny všechny významné královské i vládní budovy, projíždíme celou linku místní lidovou lodí až na konečnou, a z konečné na druhou konečnou, je co okukovat, vystupujeme u chrámu Wat Arun, v khméřském stylu, s 82 metrů vysokou centrální pagodou, zářivě bílé věže jsou zdobeny mozaikou z porcelánových střepů, Chrám úsvitu, krásný templ, při posezení na lavičce u zdejší malé tržnice se mi někam zatoulal foťák, ale než jsem si toho stačil všimnout, tak se mi zase vrátil, asi tedy patříme k sobě, po pikantním obědě bereme taxík k vodním kanálům, chceme poznat Bangkok – Benátky východu, taxikář na nás chvíli zírá, pak si v zrcátku upraví vizáž, namaluje rty a po rozpačitém začátku nás dopraví na místo, vyrážíme na projížďku bangkokou tramvají, tj. opět lodí, po zdejší spleti průplavů, nastupujeme do dlouhého motorového člunu, řvoucí, čadící motory naskočí, průvodčí bravurně balancuje na okraji člunu v protiskluzových žabkách, zavěšená za lano, za

jízdy, ve sprškách vody, vybírá peníze, rozměňuje drobné, vydává lístky, vítr vytrhává hrst lodních vstupenek S. z ruky, zkušeně je chytám v letu, vystupujeme, jak jinak, opět na konečné, stojí tady malý polozapomenutý templ a jakýsi učňák mladých mnichů, montují tu malé vozíky, vrtají, svařují elektrickým obloukem, hrdinně bez kukel, s přimhouřenýma očima, další parta v typických dlouhých šatech zametá ulici, přes křiklavě oranžový hábit mají natažené žluté reflexní vesty, ochrana² (na druhou) i když tady nic nejedí, nakrmíme banánovými listy obrovskou růžovou, blonděatě ochlupenou krávu, praso-krávu, zvláštní hybrid, nejspíš posvátný, vyrážíme na cestu zpátky podivnou pitoreskní scénérií, chrámy střídají slumy, slumy střídají výstavní mrakodrapy, podivná směsice cestujících, mniši, dělníci, navonění byznysmeni, studenti v bílých uniformách, cestující zkušeně koordinovaně tahají za lana a vysune se plachta proti stříkající vodě, průvodčí uklízí na palubě, obaly, papíry, pet lahve, vše háže přes palubu do extrémně smrduté zkažené vody, splašky jemně stříkají ve větru do krásných dívčích obličejů a jejich dlouhých vlajících vlasů - a nám taky. Večer posezení v naší hospůdce U švába a procházka po Khao San, po cestě

na hotel potkáváme postaršího dlouhovlasého Srba, „*jo tak vy jste z Česka, Praha, levný pivo, pamatuji 17. listopad, Havel, paráda*“, že to řeší vždycky cizinci, u nás už to většina ani neví nebo nechce vědět, krátká paměť vždycky zadělává na průser a nahrává bolševikům a krtečkům z Vysočiny...

28.2. Bangkok

A je to zase a opět tady. Odjezd. Tak jen stručně a bez odboček: naposledy balíme bágly, check-out ve 12 hodin, tak naštěstí v klidu, jdu ještě vyměnit nějaké drobné *US dollars*, na dárky, navštívíme s S. v úzké uličce naproti našemu hotelu poctivý thajský bufik s jedinou komoditou a tou je vepřový vývar s nudlemi, kousky bůčku a tofu kuličkami, majitelka vaří v obrovském kotli, na poledne má vyprodáno, smysluplně zabíjíme čas návštěvou Wat Saket aneb Golden Mount,

schodiště na uměle vytvořený kopec lemují kýčovitě barevné plastiky, kravičky, opičky, muchomůrky, ale také industriální železní posvařovaní supi, kteří jako by vypadli z dílny Oskara Přindiše, zvony a zvonky, gong s drsným temným zvukem, vrchol kopce tvoří chrám s úžasným výhledem po celém Bangkoku. Pěšky se vydáme, času je dost, úzkými lidovými uličkami, které si žijí svým vlastním životem; poměrně dlouhá, ale extrémně úzká ulice ลิบสองดวงจันทร์, což asi znamená *u dvanácti měsíčků*, nabízí i teď v únoru čerstvé jahody, borůvky, třešně a další ovoce, míjí nás tu skútr, kterému bych se s větším břichem stěží vyhnul, procházíme opět tržištěm China Townu na Wat Traimit, který ukrývá největší zlatou sochu sedícího Buddhy ze 13. století, měří tři metry, váží přes pět tun a byla objevena úplnou náhodou v roce 1955, při stavebních úpravách díky přetrženému jeřábovému lanu, to jsou ty paradoxy, vracíme se taxíkem, řidič nás nabere všech šest, jeden dopředu a zbytek na sedačku dozadu, fotí si nás mobilem a někam to odesílá, má z toho hroznou srandu, vystupujeme na Khao San, poslední sraz U švába... *and this is the end*. Tož tak (pt. 4).

T.

Závěrečné vysvětlivky a upřesnění:

Cenové přepočty:

THB (thajský baht), Kč = cena x 0,7

KHR (kambodžský riel), Kč = cena x 0,007

& důležitý přepočet: 4000 KHR = 1\$

Vzdálenost:

Paseka – Bangkok 8382 km

Paseka – Phnom Penh 8881 km

Po K.T. najeto 1600 km.

Cena za jízdné:

Paseka – Bangkok – Siem Reap a zpět 13000 Kč.